

**Totivs Ivris Canonici Compendivm, Siue, Brevis Svmma In
Qvinque Libros Decretalivm Sacri Concilii Tridentini
Decretis Accommodata**

In Qva Ivris Canonici Primæ Institutviones, seu Elementa ita traduntur, vt plurima breuiter ac decisiuè explicentur, & Canonum, Glossarum, ac Doctorum receptorum auctoritate communiuntur ...

Axel, Johannes Honorius van

Coloniae Agrippinae, 1656

De Syndico. Titulus XXXIX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61552)

sicut bannitus, prodigus, l. cum quis & ibi
 Bart. l. si cum Cornelius ff. de solut. l. rogasti § si fu-
 gitivus & ibi las. ampliat & limitat. ff. si cert. pet.
 Tertio destructo eo, cuius causa fuit manda-
 tum, cap. si pauper de prob. in 6. & ibi glos. in verb.
 38 cesser. Quarto ꝛ reuocatione & aliis modis
 traditis in institut. Imperial. tit. de mand. Quin-
 39 to secundum mandatum ꝛ siue secunda pro-
 curatio ad idem tacite reuocat primam, e-
 tiam si nullam faciat mentionem de prima,
 quando vtrumque est speciale, vel vtrum-
 que est generale, & diuersis temporibus plu-
 res constituuntur, siue ad extrajudicialia, si-
 ue etiam iudicialia tam ante litem contesta-
 tam, etiam si secundus procurator non ac-
 ceperit mandatum, Bald. in d. § Iulianus num.
 5. & Ang. circa princ. & DD. aut constitutio se-
 cundi sit nulla Put. decis. 259. lib. 2. nisi expri-
 mat, quod vult durare priorem, d. c. non iniu-
 ste & ibi gl. in verb. procuratio But. num. 17.
 4. post litis contestationem: nam licet
 post eam expressa reuocatio fieri non po-
 test, sine causae cognitione, cap. non iniuste §,
 qui licet & ibi gloss. & Can. hoc tit. c. si quem §. so-
 cus & ibi Franc. nu. 2. eodem in 6. l. si quis cum pro-
 curatorio §. Iulianus & ibi gloss. ff. hoc tit. tamen
 secus est, in tacita reuocatione, in qua non
 cadit consideratio cum causa, vel sine causa,
 & in eo plus operatur tacita reuocatio
 quam expressa, Cassad. decis. 2. n. 2. 3. & 4. de
 appell. Greg. xv. decis. 548. n. 3. & seqq. & ibi an-
 not. Rot. decis. 20. de procur. in nou. Quando v-
 nus Procurator est constitutus ad vnum ac-
 tum, & alius secundus ad alium actum,
 neuter est primus sed vterque est solus, arg. l.
 qui generaliter in fine ff. qui prior. in pign. hab.
 Bald. in d. §. Iulianus in princ. aut quando pri-
 mus est specialis, secundus generalis, c. gene-
 ri de reg. iur. in 6. Rot. decis. 18. & clarus decis. 22.
 hoc tit. in nou. Idem iuris est, quando ei-
 dem personae, ad idem, diuersis tempo-

ribus diuersa dantur mandata, quia vti de-
 bet secundo instrumento, non primo, l. qui
 mutuam §. non ideo ff. man. gloss. 1. in d. §. Iulianus
 & ibi Bald. in fine, nisi per mandatum primum
 procurator esset effectus Dominus litis,
 aut secundum contineret idem quod pri-
 mum, & tenderet ad augmentum, arg. l. qui
 biu idem ff. de verb. oblig. Angel. in d. §. Iulianus sub
 n. 2. & ibi Alberic. Achill. decis. 14. hoc tit. Sexto
 spontanea ꝛ comparatione Domini, non vt 40
 assistat procuratori, c. quamuis hoc tit. in 6. sed
 vt causam tractet (nisi, quod non animo re-
 uocandi compareat, ex aliquibus appareat
 coniecturis, vt quia ex necessitate compa-
 ret, aut fuerit de eo protestatus) c. si quem §.
 1. hoc tit. in 6. Rot. decis. 22. & 31. hoc tit. in antiq.
 siue compareat Dominus, ante litem con-
 testatam, siue etiam post litem contestatam,
 & tunc sublit iusta causa, aut necessaria re-
 uocationis, clem. procuratoribus & ibi Bald. C.
 hoc tit. aut aduersarius vel procurator non
 contradicant: d. c. si quem & ibi glos. in verb. suus
 post & ibi Franc. n. 2. in §. secus.

De Syndico.

Titulus XXXIX.

S V M M A R I A.

- 1 Syndicus ad quas causas, & quomodo constitu-
tur.
- 2 Syndicus instrumento quando est appositum
sigillum vniuersitatis, presumitur factum de
consensu vniuersitatis.
- 3 Syndicus cum defendit, non cauet de iudicando
soluendo, sed de iudicio sisti.
- 4 Iurat de Calumnia in animam propriam.
- 5 Syndicus ex eisdem causis mutatur ex quibus
procurator.
- 6 Syndici officium est publicum.
- 7 Syndici duo, pluresue intelliguntur dati in soli-
dum, & possunt expedire omnia qua re-
qui-

Aa 3

qui-

quiritur speciale mandatum, quando sunt constituti ab adunantia generali Vniuersitatis, Ciuitatis Castri, Villa, secus est in syndicis constitutis à Capitulo vel collegio.

PROCURATOR gerit negotia domini, vt dictum est; syndicus † constituitur ad causam vel causas vniuersitatis, agendam vel defendendas præsentis vel futuras, cap. vnico hoc tit. & ibi gloss in verb generaliter, etiam criminales, Bald. de pac. Const. in Verbo damna n. 1. l. tam Collatores C. de re iudic. lib. 1. Myns. obs. 76. & 78. & seqq. cent. 4. ab Vniuersitate, vel Collegio, vel Corpore, l. 1. §. 1. & l. item eorum § si decuriones & §. seq. ff. quod cuiusq. vniuers. nom. c. imperatorum de iuram. Cal. gloss. mag. in c. vnico in verbo generaliter & ibi Can. hoc tit. collegialiter congregato, in loco publico & solito, l. 2. C. de decurion. lib. 10. Myns. obs. 76. cent. 1. in quo duæ partes residentium, & votantium adsunt; absentes non votantur, nisi in casibus in iure expressis, c. 2. & ibi gloss. in verbo ipsorum de testibus in 6. Pan. in cap. cum omnes sub nu. 7. vers. venio ad 3. de constit. & ideo nec ipsi, c. cum inter 2. de elect. & ibi Can. nec carentes voce, c. ex eo in princ. & §. in ecclesiis de elect. in 6. computantur in numero duarum partium; & maior pars consentit in syndicum, siue congregentur omnes de collegio, siue duæ partes, siue plures, l. nulli & ibi gloss. fin. & Bart. num. 2. ff. quod cuiusque vniuers. nom. Fel. in c. cum omnes sub n. 33. vers. extra gloss. de constit. Pan. n. xi. & Can. Caputaq. decis. 190. part. 2. cum decreto superioris, quando iura communiter pertinent ad superiorem, & vniuersitatem, Bart. in l. actor. nu. 8. ff. rem ratam haberi, Pan. in cap. vnico num. 5. hoc tit. alias decretum superioris, etiam si præsens fuerit, non est necessarium, l. 1. §. solent ff. quand. appell. sit & intra qua tempora.

2. Quando † instrumento syndicus est ap-

pensum sigillum Vniuersitatis, præsumitur factum de consensu vniuersitatis, & assenti contrarium incumbit onus probandi, c. 3. loco de prob. Debet ei constitui salarium, c. vnico hoc tit. quia nemo cogitur suis impendijs militare, Specialia quædam sunt constituta in syndico; cum defendit, non † cauet de iudicato soluendo, sed de iudicio listi; quia vicem vniuersitatis sustinet ad instar tutorum: l. sancimus §. defensionem C. de admin. tut. sicut nec verus dominus illam præstat: §. sed hodie Inst. de satisd. iurat † de calumnia in animam propriam, c. in pertractandis c. imperatorum de iur. cal. l. 2. §. fin. autem C. eod. in reliquo partibus procuratoris fungitur, & † ex eisdem causis mutari potest, ex quibus procurator. l. item eorum §. fin. ff. quod cuiusque vniuers. nom. quia de necessitate est hoc officium, & † publicum vtilitate & auctoritate; c. quia de procurat. cap. vnico hoc tit. & vtrouique Can. Paul. de Castro in l. ius iurandum & ad pecunias §. defensor n. 3. ff. de iure iur. officium procuratoris est voluntarium, nemo enim cogitur constituere procuratorem, c. querelam de procurat. nec etiam procuratoris officium suscipere, l. inuitus C. de procur. l. filius familias §. inuitus ff. eod. Duo † pluresue syndici intelliguntur, dati in solidum, Prob. ad monach. in c. si duo n. 15. de procur. in 6. & possunt expedire illa omnia, quæ requirunt speciale mandatum, nec est necesse quod apponatur clausula cū libera administratione, quando sunt constituti, non à regentibus, prioribus, aut antianis, sed ab adunantia generali, vel concilio ciuitatis, vniuersitatis, castri, vel villæ: Paul. de Castro in l. ius iurandum & ad pecunias §. defensor ff. de iure iur. Bald. in l. illud §. italium num. 5. ff. de minor. Franc. Marc. quest. 701. part. 2. qui excipit tres casus l. 1. in l. præsens numer. 78. & seqq. vbi limitat. 3. mod. C. de transact. Calcan. cons. 76. numer. 18. & seqq. syndici vero

constituti à capitulo, vel collegio non faciente vniuersitatem ciuitatis, castri, villæ, puta scholarium, cerdonum &c. non habent liberam administrationem, nisi illis expresse concedatur, quia eorum officium est voluntarium, Paul. de Castro in d. §. defensor Bald. in d. §. si talis Bald. in l. vnica num. 3. C. etiam per procur. caus. rest. in integ. agi poss. siue sint de corpore collegij, siue non sint. Cyn. in l. 1. C. & per procur. caus. in integ. restit. agi poss. n. 4.

De ijs quæ vi metusque causa fiunt.

Titulus XXXX.

S V M M A R I A.

- 1° Vis est necessitas contraria Voluntati qua repellere non potest.
- 2° Vis duplex est, præcisæ siue absolutæ &
- 3° Causatiua siue conditionalis de qua tractat titulus.
- 4° Metus est mentis trepidatio causa instantis vel futuri maioris periculi.
- 5° Nihil interest in se quis Veritus sit, an in liberis suis.
- 6° Vi præcisæ gesta ipso iure non tenent, nullumque producunt iuris effectum.
- 7° Vi compulsiuæ & metu gesta summo iure tenent.
- 8° Fallit in actibus in quibus requiritur voluntas, non solum simplex, sed ita qualificata vt sit libera.
- 9° Metu baptizato imprimatur character, & cogitur viuere vt baptizatus.
- 10° De metu protestari consultum est, sed non necessarium.
- 11° Metum passo datur actio quod metus causa personalis in rem scripta.
- 12° Arbitraria.
- 13° Intra annum vtilem in quadruplum.
- 14° Post annum datur in simplum causa cognitiua.

- 15° Item metum passo datur exceptio.
- 16° Si Dominus erat, rei vindicatio.
- 17° Metus causa actio tollitur, sublata proxima causa metus.
- 18° Spontanea solatione.
- 19° Rei interitu & alijs modis.

Viso de pactis, transactionibus & mandatis procuratorum, quæ sponte fiunt, nunc subiicit de ijs, quæ vi metusque causa fiunt. Vis ¶ est necessitas contraria, imposta voluntati, quæ repellere non possit. c. sacris hoc tit. l. 1. & 2. ff. quod met. caus. Ea duplex est præcisæ ¶ siue absoluta, vt si per coactionem quis astringitur ad actum, quo casu in agente nulla est voluntas, magisque pati, quam agere videtur, cap. de iudeis 45. dist. & ibi gloss. c. presbyteros 50. dist. §. qui autem fugientes c. constat. 1. quæst. 1. l. 1. §. 1. ff. de auct. tut. alia est ¶ causatiua siue conditionalis, vt quando metu mortis, vel corporis cruciatu, quis compellitur ad actum, quo casu dicitur, facere, quia hic reperitur voluntas, cū potius eligeret facere, quam mori, d. c. sacris in 2. resp. l. si mulier §. si metu ff. hoc tit. c. merito 15. quæ. 1. De hac vi compulsiuæ loquitur hic titulus, l. continet ff. hoc tit. & quandoque de inquietatiua, l. metum 3. §. idem aut ff. hoc tit. intulit iure licito, & iure honoris, quem sustinet, d. l. continet §. 1. ff. hoc tit. neque etiam de expulsiua, ablatiua, turbatiua, l. 1. & ibi gloss. fin. ff. hoc tit. Metus est ¶ illicitus timor ab aliquo, l. metum 3. ff. hoc tit. siue est mentis trepidatio, causa instantis, vel futuri maioris periculi, l. 1. vers. metus ff. hoc tit. Oportet metum esse præsentem pro futuro periculo, non suspicionem inferendi eius, d. l. metum 3. aut iactationes, siue contestationes, l. metum C. hoc tit. & probabilem atrocitatem facti, qui cadat in constantem virtutem, d. l. metum C. hoc tit. c. cum dilectus hoc tit. l. metum l. 2. cum duabus ll. seqq. ff. eod.